

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8223/2542

นางนวลทิพย์ ปราปโจรโจทก์ นายใหญ่ ขวัญหมั่นผู้ประกันนางสงัด ทำมีดผู้ร้อง นายศักดิ์รินทร์ มัทธนตรกุล จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 15, ป.วิ.พ. มาตรา 27, ป.วิ.พ. มาตรา 296, ป.พ.พ. มาตรา 1330

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง และการที่ผู้ประกันไปยื่นคำขอออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) และขอยกเลิกตามเอกสารหมาย ร.4ถึง ร.6 แล้ว จากนั้นกลับมีใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เอกสารหมาย ร.7 โดยที่เจ้าพนักงานที่ดินได้ออกใบแทนดังกล่าวตามเอกสารหมาย ร.7 และมีได้มีการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทไปเป็นของผู้ประกันแล้ว ผู้ประกันไม่ใช่เจ้าของที่ดินพิพาทไม่อาจนำมาใช้เป็นหลักประกันในการทำสัญญาประกันตัวจำเลยได้ การที่ผู้ประกันนำทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเป็นหลักประกันในการประกันตัวจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ การบังคับคดีรายนี้จึงฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ภาค 4 ลักษณะ 2 ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 15 ศาลย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ไม่ชอบนั้นเสียได้เพื่อให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรมตามที่เห็นสมควรตาม ป.วิ.พ. มาตรา 27 และ 296 วรรคสอง ประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 15 การขายทอดตลาดรายนี้เป็นการบังคับคดีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้ซื้อทรัพย์สินจึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตาม ป.พ.พ. มาตรา 1330

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ผู้ประกันได้ร่วมกับนายสังข์ขอมกลาง ประกันตัวจำเลยไปในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โดยผู้ประกันใช้ที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เลขที่ ๖๗๗ เป็นหลักประกัน แล้วผู้ประกันและนายสังข์ผิดสัญญาประกันและไม่ชำระค่าปรับ พนักงานอัยการจึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาด จนกระทั่งได้มีการขายทอดตลาดและศาลชั้นต้นมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซื้อไปแล้ว แต่เจ้าพนักงานที่ดินมีหนังสือแจ้งมาว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เลขที่ดังกล่าวมีชื่อนายพรม ขวัญหมั่น เป็นผู้ถือสิทธิครอบครองไม่ใช่ผู้ประกัน และได้เปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๑๒๐๙ ตามมาตรา ๕๘ ตรีแห่งประมวลกฎหมายที่ดินไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๒ ทั้งนายพรมได้ถึงแก่กรรม ศาลชั้นต้นตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก และผู้ร้องได้ดำเนินการจดทะเบียนโอนมรดกเป็นของผู้ร้องในฐานะทายาทไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งนัดพร้อมโดยออกหมายเรียกผู้ประกันและผู้ร้องมาสอบถามถึงวันนัดผู้ร้องมาศาลแถลงตามหนังสือแจ้งของเจ้าพนักงานที่ดิน และว่าผู้ร้องไม่ทราบว่ามีผู้ประกันนำหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เลขที่ ๖๗๗ มาประกันตัวจำเลยได้อย่างไร ส่วนผู้ประกันไม่มา ศาลชั้นต้นจึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อสอบถามผู้ประกันใหม่ โดยให้ออกหมายจับผู้ประกัน แต่ก็ยังไม่ได้ตัวผู้ประกันมาสอบถาม ศาลชั้นต้นจึงให้ทำการไต่สวนโดยออกหมายเรียกเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานที่ดินมาเป็นพยาน วันนัด

ไต่สวนผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เดิมที่ดินพิพาทเป็นของนายพรหมบิดาผู้ร้อง หลังจากนั้นนายพรหมถึงแก่กรรม ทายาทได้ตกลงแบ่งปันมรดกกันโดยให้ที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง ผู้ร้องจึงได้จดทะเบียนโอนมาเป็น ของผู้ร้อง ผู้ประกันไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทและมีได้เป็นเจ้าของ ไม่อาจนำไปใช้เป็นหลัก ประกันตัวจำเลยโดยผู้ร้องมิได้รู้เห็นยินยอมได้ และผู้ร้องไม่ทราบเรื่องการยึดและ การขายทอดตลาดที่ดินพิพาทจึงไม่ได้ดำเนินการโต้แย้งคัดค้านใด ๆ ขอให้มีคำสั่งเพิกถอน การขายทอดตลาดและปล่อยที่ดินพิพาทคืนให้แก่ผู้ร้อง ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้เพิกถอน การขายทอดตลาดที่ดินพิพาท ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคืนราคาค่าที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ซื้อ และให้ พนักงานอัยการบังคับคดีเอากับทรัพย์สินอื่นของผู้ประกันต่อไป ผู้ประกันอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน ผู้ประกันฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องและผู้ประกันนำเสนอสืบรับกันฟัง เป็นยุติว่า เดิมที่ดินพิพาทเป็นของนายพรหม ขวัญหมั่น บิดาของผู้ร้องและผู้ประกันโดยมีหลักฐาน เป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ตามสำเนาหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ซึ่งถ่ายจากฉบับเจ้าพนักงานเอกสารหมายเลข ๑ ต่อมาผู้ประกันได้นำใบแทน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ตามเอกสารหมายเลข ๗ มาเป็นหลักประกันร่วมกับนาย สังข์ ขอมักกลางในการประกันตัวจำเลย แล้วผู้ประกันและนายสังข์ผิดสัญญาประกันและไม่ชำระ ค่าปรับ พนักงานอัยการจึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาด ซึ่งมีผู้ซื้อ ทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด แต่เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งว่าที่ดินดังกล่าวมีชื่อนายพรหมเป็นผู้ถือ สิทธิครอบครองตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) และได้เปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๒๑๒๐๙ ต่อมาได้จดทะเบียนโอนเป็นของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนายพรหมตามคำสั่งศาล ในฐานะทายาทไปแล้ว ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ประกันมีว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ เพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทนั้นชอบหรือไม่ ผู้ร้องมีตัวผู้ร้องเป็นพยานเบิกความว่า นาย พรหมถึงแก่กรรมเมื่อปี ๒๕๒๒ ที่ดินพิพาทตกเป็นของผู้ร้องผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ดังกล่าวและยึดถือหนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.๓ ก.) มาตลอด ผู้ประกันเคยไปยื่นคำขอ ออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) อ้างว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ของที่ดินพิพาทสูญหายไป ตามเอกสารหมายเลข ๔ ผู้ร้องทราบจึงไปยื่นคำคัดค้าน ผู้ประกันได้ยื่นคำขอยกเลิกออกใบแทนดังกล่าวตามเอกสารหมายเลข ๖ ต่อมาทางราชการเปลี่ยน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เป็นโฉนดที่ดินตามเอกสารหมายเลข ๒ และผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ผู้ประกันทราบและไม่มีผู้ใดคัดค้าน ศาลมีคำสั่ง ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกและจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง ตามสารบัญญัติทะเบียน ท้ายเอกสารหมายเลข ๒ ผู้ร้องเพ่งทราบว่ามีผู้ประกันขอออกใบแทน

หนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.๓ ก.) ตามเอกสารหมายเลข ๗ เมื่อได้รับหมายเรียกให้มาศาลใน คดีนี้และผู้ร้องมีนายพงษ์ศักดิ์ อุดมพงษ์ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครราชสีมา สาขาพิมายเป็น พยานเบิกความสนับสนุนโดยรับรองความถูกต้องแท้จริงของหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) และโฉนดที่ดิน ตามเอกสารหมายเลข ๑ และ ๒ เห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ร้อง สอดคล้องต้องกันและสมเหตุผลทั้งพยานบุคคลและเอกสารจึงมีน้ำหนักในการรับฟัง ส่วนผู้ประกัน เบิกความลอย ๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นมานำสืบสนับสนุน ทั้งผู้ประกันมิได้นำสืบหักล้าง ข้อเท็จจริงที่ผู้ประกันเคยไปขอออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) และขอ ยกเลิกไปตามเอกสารหมายเลข ๔ ถึง ๖ และมีได้นำสืบถึงที่มาของใบแทน

หนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.๓ ก.) เอกสารหมายเลข ๗ ซึ่งเป็นพิรุณ ดังนั้นพยานหลักฐานผู้

ร้องมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานผู้ประกัน ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง และการที่ผู้ประกันไปยื่นคำขอออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) และขอยกเลิกตามเอกสารหมาย ร.๔ ถึง ร.๖ แล้ว จากนั้นกลับมีใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เอกสารหมาย ร.๗ โดยนายพงษ์ศักดิ์พยานผู้ร้องเบิกความว่า รายการจดทะเบียนโอนมรดกจากนายพรมมาให้ผู้ประกันตามใบแทนดังกล่าวไม่มีลายมือชื่อเจ้าพนักงานที่ดินกำกับและประทับตราประจำตำแหน่งไว้ ซึ่งไม่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่สามารถใช้บังคับได้ ทั้งหากมีการออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ทางสำนักงานที่ดินจะต้องทำหมายเหตุไว้ในสารบัญจดทะเบียนของหนังสือรับรองการทำประโยชน์ฉบับเจ้าพนักงาน แต่ตามเอกสารหมาย ร.๑ ซึ่งเป็นสำเนาหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ที่ดินพิพาทฉบับเจ้าพนักงานไม่มีหมายเหตุบันทึกดังกล่าวอยู่ จึงฟังไม่ได้ว่าเจ้าพนักงานที่ดินได้ออกใบแทนดังกล่าวตามเอกสารหมาย ร.๗ และฟังไม่ได้ว่าได้มีการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทไปเป็นของผู้ประกันแล้ว ผู้ประกันจึงไม่ใช่เจ้าของที่ดินพิพาทไม่อาจนำมาใช้เป็นหลักประกันในการทำสัญญาประกันตัวจำเลยได้ การที่ผู้ประกันนำทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเป็นหลักประกันในการประกันตัวจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ การบังคับคดีรายนี้จึงฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๔ ลักษณะ ๒ ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ศาลย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ไม่ชอบนั้นเสียได้เพื่อให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรมตามที่เห็นสมควรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗ และ ๒๘๖ วรรคสอง ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ส่วนที่ผู้ประกันฎีกาว่า ผู้ซื้อทรัพย์สินได้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดโดยสุจริต สิทธิของผู้ซื้อไม่เสียไปแม้จะพิสูจน์ได้ในภายหลังว่าทรัพย์สินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้ประกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๐ ศาลจึงไม่มีอำนาจเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทได้นั้น เห็นว่า การขายทอดตลาดรายนี้เป็น การบังคับคดีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้ซื้อทรัพย์สินจึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๐ ทั้งผู้ประกันก็มีใช้ผู้ซื้อทรัพย์สินจึงมีอาจกล่าวอ้างบทบัญญัติดังกล่าวมาคุ้มครองผู้ประกันได้พิพากษายืน.

องค์คณะ

วุฒินันท์ สุขสว่าง · ระพินทร บรรจงศิลป์ · วิรัช ลิ้มวิชัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/8223/2542>